

Studieplan 2009/2010

Videreutdanning i veiledning

Innledning

Videreutdanning i veiledning 60 stp. er en videreføring av veiledning og coaching trinn I og II innenfor rammen av et samarbeid mellom Høgskolen i Gjøvik og Høgskolen i Lillehammer

Studieplanen har som utgangspunkt at veiledning er nært knyttet til yrkeshverdagens praksisvirkelighet og erfaring. Praksis skal være gjenstand for refleksjon og utvikling både på individ, gruppe og organisasjonsnivå. En vesentlig grunntanke ved studiet er at læring er en uavsluttet livslang prosess. Som utdannede veiledere skal studentene ha kompetanse i å kunne lede, strukturere og legge til rette for virksomme læreprosesser på individ, gruppe og organisasjonsnivå.

[Gå direkte til emnetabell](#)

Studiets varighet, omfang og nivå

Studiet er et deltidsstudium på 60 studiepoeng over to år

Organisering

Studiet har samling på en fast ukedag. Ca. en gang pr. måned har studentene studiedag hvor det arbeides med ulike oppgaver og arbeidskrav. Det er ca. 25 samlingsdager i løpet av studieåret. Normert studietid for hvert trinn er 1 år, med en forventet studieinnsats i gjennomsnitt ca. 20 timer pr. uke. Det er obligatoriske samlingsdager – noe som innebærer 80% frammøte for å kunne ta eksamen.

Oppstart for emne 1 og 3 er månedskiftet august /september. For emne 2 og 4 er oppstart i januar. Emne 1 og 2 er lokalisert til Høgskolen i Gjøvik, emne 3 og 4 på Høgskolen i Lillehammer. Fagfolk fra begge høyskoler er involvert i alle emner.

Videre studier

Det er fra høsten 2009 formalisert et samarbeid mellom HiG/HiL og NTNU i forhold til innpassing av 60 stp i Veiledning i mastergrad i pedagogikk, studieretning rådgivning. Opptak til masterstudiet skjer ved NTNU og gjøres midtveis i utdanningsløpet til Videreutdanning i Veiledning 60 studiepoeng. Studieåret 2009/2010 har HiG/HiL avtale om 5 studieplasser.

NTNU tilbyr som eneste utdanningsinstitusjon i Norge en disiplinorientert master i pedagogikk, studieretning rådgivning (120sp som kvalifiserer til opptak i ph.d programmet i pedagogikk/rådgivning. Høgskolene i Gjøvik og Lillehammer har helse- og sosialfag som utgangspunkt for sin videreutdanning, mens NTNU har pedagogikk og skole. Bortsett fra betegnelsene Veiledning og Rådgivning – anses utdanningene å gi tilsvarende grunnlag for videre masterløp. Høgskolene i Gjøvik og Lillehammer bruker ”Veiledning” som paraplybegrep for en utdanning som kvalifiserer for arbeid som veileder, coach eller rådgiver i ulike sammenhenger.

Forventet læringsutbytte

Studiet har som målsetting at studentene skal få forståelse for og innsikt i veiledning, samt utvikle ferdigheter i kommunikasjon og samhandling på individ, gruppe og organisasjonsnivå. Studentene skal selv bli i stand til hjelpe personer til å utvikle selvinnsett og ferdigheter som igjen øker deres

handlings- og samhandlingskompetanse i den aktuelle konteksten. Studentene utfordres gjennom studiet til å etablere et personlig repertoar av tilnæringsmåter i veiledning.

Studentene skal etter endt utdanning:

- ha utviklet et personlig forholdet til valg og begrunnelse for ulike metoder i veiledning.
- ha tilegnet seg kvalifikasjoner til å planlegge, begrunne, gjennomføre og vurdere opplegg i veiledning
- ha oppøvet evnen til systematisk refleksjon over teoretisk kunnskap og praksiserfaring
- ha utviklet et personlig og bevisst forhold til skriftlig formidling i en faglig kontekst
- ha utviklet forståelse for og innsikt i verdier og etisk grunnlag for veiledning
- kunne se sin faglig virksomhet som veileder i en samfunnsmessig sammenheng

Målgruppe

Studiet har 30 studieplasser. Det henvender seg til studenter med 3-årig utdanning fra høyskole eller universitet som ønsker veiledningsoppgaver i offentlige eller privat virksomhet på individ-, gruppe- eller organisasjonsnivå. Utdanningen er tverrfaglig og relevant for de fleste yrkesgrupper der kommunikasjon, samhandling og relasjonskompetanse etterspørres.

Opptakskrav og rangering

3-årig utdanning fra høyskole eller universitet (bachelor utdanning), og minst 2 års relevant yrkespraksis. Søkere med annen aktuell utdanning/erfaringsbakgrunn vil kunne bli vurdert for opptak på bakgrunn av realkompetanse etter nærmere retningslinjer. Studenter som har 30 studiepoeng (eller tilsvarende) i veiledning fra tidligere, kan søke opptak direkte til emne 3.

Studiets innhold, oppbygging og sammensetning

Faglig profil og teoretisk referanseramme

• Mennesket som fortolkende og meningskapende – det hermeneutiske perspektivet

Tilnærmingen bygger på en hermeneutisk forståelse av mennesket som fortolkende og meningskapende individ, knyttet til en tradisjon og en sammenheng. Dette konkretiseres gjennom valget av en språkssystemiske/narrativ forståelsen som faglige fundament for veiledning der språket ses som det sentrale bindeleddet og redskapet i denne sammenheng. Det narrative perspektivet vektlegger at mennesker opplever og erfarer sine liv gjennom de historier som fortelles. En fortelling forstås i denne sammenheng som en meningsenhet som gir ramme for erfaringen, organiserer og gir den et mønster. (Lundby 2000) Gjennom opplevelser og erfaringer skaper mennesker seg et bilde og en forståelse av verden, og sees som en medskaper og opprettholder av den sosialt konstruerte virkeligheten. (Berger og Luckmann 2000) Å fortelle/skape historier er en måte å forstå, konstruere og lære i dialog og samhandling med andre mennesker, og bygger på et sosialkonstruksjonistisk perspektiv. (Bjørke 2006) Den narrative tilnærmingen representerer et forsøk på å tenke og handle konsekvent, - ikke strategisk. Den bygger på samtalen i seg selv og ønsket om å legge til rette for dialog, og har en klar ikke-instrumentell forståelse av veiledning. I dette perspektivet blir måten å møte den andre på i samtalen det sentrale. Nærhetsetikk representert via Levinas' fundamentaletikk og møte den unike andre er viktige byggesteiner i en slik relasjon.

• Det narrative perspektivet

Å arbeide med sin egen fortelling/ forståelse i møte med "den andre" er sentralt i arbeidet med sin posisjon i veiledning. Møtet med den andre, den andres fortelling og forståelse av seg selv sees som kjernepunkt i utdanningen. I dette samspillet er veilederen sentral, og bevissthet om hvem man er i

denne posisjonen er avgjørende for hva slags veiledning som kan skapes.

Som et ledd i denne prosessen har arbeidet med livsfortelling fått en viktig plass. Denne fortellingen skapes ut i fra hva den enkelte student ser at han /hun bringer med seg inn i sin veilederposisjon, og blir studentens verktøy i arbeidet med å utvikle seg som veileder. I dette perspektivet sees læring / utdanning som en personlig prosess som den enkelte selv må konstruere og integrere.

Gjennom å arbeide med samtalen i undervisning, loggskrivning og i veiledningsgrupper, gis språket en sentral plass. Denne bevisstgjøringen sees som både en måte å lære på, og som redskapet i veiledning, og representerer et sosialkonstruksjonistisk syn både på læring og veiledning.

• **Det kroppslige perspektivet**

Kroppen som kilde til kunnskap forutsetter et fenomenologisk livsverden perspektiv på kroppen. Kroppen som levende, erfarende og kommuniserende gis gyldighet som kunnskapskilde (Merleaut-Ponty, 1968: *The Visible and the Invisible*). Habitus – måten vi framstår på kroppslig er sosialt og kulturelt preget (Bourdieu 1999: *Meditasjoner*). Refleksjon over meg selv som kropp knyttet blant annet forståelser av kjønn og kultur i et samfunnsmessig perspektiv bidrar til måter å forstå seg selv på og bidrar til å utvikle egen rolle som veileder. Kroppen blir både en kilde til selvrefleksjon og et ledd i det å være i samspill/ sam-tale med andre. (Stern 2003: *Spedbarnets interpersonlige verden*; Stern 2004: *Det nuværende øyeblikk*; Bråten 2004: *Kommunikasjon i relasjoner*). Kroppens uttrykk er et fundament for språklig og narrativ kommunikasjon.

Egen sårbarhet – forstått som evne og vilje til kontakt med egne følelser – er en ressurs for utvikling som person gjennom veiledning. Følelsemessige uttrykk som grunnlag for kommunikasjon både meg selv og andre vektlegges. Anerkjennelse av følelser som en vei til erkjennelse, innebærer selvrefleksjon og avgrensning. Kontakt med egen sårbarhet danner grunnlag for selvrefleksjon og selvutvikling som veileder.

• **Det kognitive perspektivet**

Det kognitive perspektivet handler om mentale prosesser og hvordan disse påvirker og blir påvirket av ytre og indre forhold hos mennesket. Hva vi tenker om hendelser påvirker hvordan vi føler, på samme måte som følelsene påvirker hva vi tenker. Ved å styre tankene i konstruktiv retning kan mennesket påvirke måten det møter seg selv og andre på. I veiledning vil det kognitive perspektivet bety at veileder legger vekt på å bevisstgjøre den andres tankemønstre og hvordan dette kan ha betydning for følelser, språk og atferd. Veileder må også arbeide med egne indre dialoger og tankestrukturer for å opparbeide større selvinnsett i veilederrollen. Særlig viktig er bevisstheten om hvordan egen erfarings- og forestillingsverden påvirker tolkningen av den andre. Å bli seg bevisst egen tolkning står sentralt for å opparbeide en tydelig jeg/du-sortering i veiledning.

Lærings- og kunnskapsforståelse

Hvordan veiledning læres sees i forhold til det som studiet ser som innholdet i veiledningen. Den narrative tilnærmingen i veiledning bygger på selve møtet med den andre, og poengterer samtalen og samværet. Å skape undring og åpne opp for en god dialog er derfor sentralt. Arbeid med refleksjon over seg selv og sin posisjon i møte med andre i veiledning er gjennomgående. Den ikke-instrumentelle forståelsen av veiledning bidrar til at studentene utvikler seg som personer og former sin veilederposisjon ut fra dette.

Arbeidsformer

Samlingsdagene er sammensatt slik at de tre perspektivene aktiveres på ulike måter og i ulik grad. Det legges til rette gjennom øvelser, trening og drøftinger til at egne erfaringer danner grunnlag for samspill og samhandling i veiledning. Teori presenteres både gjennom forelesninger og etterlesninger. Video brukes som læringsverktøy. Det legges stor vekt på skriftlighet gjennom loggskrivning og andre arbeidskrav. Det forventes aktiv deltakelse av alle. På 5 halve samlingsdager i hvert emne deltar studentene i veiledningsgrupper ledet av høgskolenes veiledere. Studentene har i tillegg praksis på i alt 60 timer fordelt over de fire emnene.

Emner

VIU8281 Grunnlagsforståelse i veiledning

- Hermeneutisk grunnlagsforståelse: min fortelling i møte med den andre
- Nærhetsetikk: møte med den unike andre
- Den språkssystemiske/ narrative veiledningen med vekt på virkelighetsforståelse, språk og meningsskapning.
- Kroppsperspektivet i veiledning

VIU8291 Arbeidsmåter i veiledning

- Læringssyn
- Ulike arbeidsmåter/metoder i veiledning: systemisk, gestalt, Løft, coaching, kollegaveiledning
- Reflekterende prosesser i veiledning
- Etske, moralske og filosofiske perspektiver i møte med den andre

VIU8301 Selvrefleksivitet som grunnlag for relasjonskompetanse i veiledning

- Ulike tilnærminger: genogram, ulike forståelser av selvet, kropp, kultur og kjønn
- Gruppedynamikk, teambygging, konfliktforhandling
- Kunnskapsforståelse – den reflekterte praktiker

VIU8311 Veiledning i ulike kontekster

- Organisasjon
  - Ledelsesbasert coaching
  - Samfunn
  - Sam-tale i terapi, vitenskap og veiledning
  - Dialogen i et internasjonalt perspektiv
- VIU8281 vektlegges grunnlagstenkning i veiledning knyttet til etisk fundament og læringssyn.
  - VIU8281 og VIU8291 knyttes primært til individ- og gruppenivå.
  - VIU8301 har fokus på selvrefleksivitet og utvider elementer fra VIU8281 både i dybde og bredde. Emnet har også større fokus på gruppedynamikk og nettverksbygging.
  - VIU8311 utvider perspektivene til også å omfatte veiledning i organisasjons- og samfunnsmessige kontekster.

Tekniske forutsetninger

Studentene vil få opplæring i bruk av Fronter, som er læringsplattform. Det er en forutsetning at studentene har tilgang til PC med internettilknytning.

Sensorordning

Emne	Sensorordning
VIU8281	To interne sensorer

VIU8291 To interne+en ekstern sensor

VIU8301 To interne sensorer

VIU8311 To interne+en ekstern sensor

Internasjonalisering

Det er ingen mulighet for utveksling i dette studieprogrammet.

Klar for publisering

Ja

Godkjenning

Utdanningen ble opprettet av Kirke- og undervisningsdepartementet og var en del av studieporteføljen til sykepleieravdelingen da Høgskolen i Gjøvik ble etablert i 1994.

Studieplan godkjent av Studienemnda vår 2009.

Utdanningsnivå

Etter- og videreutdanning

Videreutdanning i veiledning 2009-2011

Emnekode	Emnets navn	O/V *)	Studiepoeng pr. semester			
			S1(H)	S2(V)	S3(H)	S4(V)
VIU8281	<u>Grunnlagsforståelse i veiledning</u>	O	15			
VIU8291	<u>Arbeidsmåter i veiledning</u>	O		15		
VIU8301	<u>Selvrefleksivitet som grunnlag for relasjonskompetanse i veiledning</u>	O			15	
VIU8311	<u>Veiledning i ulike kontekster</u>	O				15
Sum:			15	15	15	15

*) O - Obligatorisk emne, V - Valgbare emne

Emneoversikt

VIU8281 Grunnlagsforståelse i veiledning - 2009-2010

Emnekode:

VIU8281

Emnenavn:

Grunnlagsforståelse i veiledning

Faglig nivå:

Bachelor (syklus 1)

Studiepoeng:

15

Varighet:

Høst

Språk:

Norsk

Forventet læringsutbytte:

Etter endt emne skal studenten:

- Ha innsikt i grunnlagsforståelse for veiledning
- Erfare møte med den andre i nærhetsetisk perspektiv
- Kunne anvende den språkssystemiske/narrative tilnærmingen i veiledning
- Erfare kroppen som som kilde til kunnskap i veiledning

Emnets temaer:

- Hermeneutisk grunnlagsforståelse
- Nærhetsetikk
- Språkssystemisk, narrativt perspektiv på veiledning med vekt på virkelighetsforståelse, språk og meningsskapning
- Kroppsperspektivet i veiledning

Pedagogiske metoder:

Essay

Forelesninger

Gruppearbeid

Nettstøttet læring

Obligatoriske oppgaver

Praksis

Prosjektarbeid

Refleksjon

Samling(er)/seminar(er)

Veiledning

Vurderingsformer:

Annet

Vurderingsformer:

Studenten leverer individuell oppgave

Oppgaven ligger til grunn for felles muntlig framføring

Karakterskala:

Bestått/Ikke bestått

Sensorordning:

Vurderes av 2 interne sensorer

Utsatt eksamen (tidl. kontinuasjon):

Mulighet for bearbeiding og innlevering av ny oppgave

Tillatte hjelpemidler:**Tillatte hjelpemidler (gjelder kun skriftlig eksamen):**

Alle

Obligatoriske arbeidskrav:

Refleksjonslogg x 1

Litteraturlogg x 1

Ansvarlig avdeling:

Avdeling for helse,omsorg,sykepleie

Emneansvarlig:

Høgskolelektor Liv Skjerven

Læremidler:

Alle

Klar for publisering:

Ja

VIU8291 Arbeidsmåter i veiledning - 2009-2010

Emnekode:

VIU8291

Emnenavn:

Arbeidsmåter i veiledning

Faglig nivå:

Bachelor (syklus 1)

Studiepoeng:

15

Varighet:

Vår

Språk:

Norsk

Forutsetter bestått:

VIU8281Grunnlagsforståelse i veiledning 15 stp.

Anbefalt forkunnskap:

VIU8281Grunnlagsforståelse i veiledning 15 stp.

Forventet læringsutbytte:

Etter endt emne skal studenten kunne:

- planlegge, gjennomføre og evaluere veiledning individuelt eller i gruppe
- vurdere ulike teoretiske og praktiske perspektiver i forhold til veiledning

Emnets temaer:

- Læringssyn
- Ulike arbeidsmåter i veiledning: Språkssystemisk - narrativ tilnærming
- Reflekterende prosesser i veiledning
- Løsningsfokuset coaching
- Ethiske, moralske og filosofiske perspektiver i møte med den andre

Pedagogiske metoder:

Essay

Forelesninger

Gruppearbeid

Nettstøttet læring

Obligatoriske oppgaver

Praksis

Refleksjon

Samling(er)/seminar(er)

Veiledning

Vurderingsformer:

Muntlig fremføring

Vurderingsformer:

Hjemmeeksamen over en uke

Karakterskala:

Bokstavkarakterer, A (best) - F (ikke bestått)

Sensorordning:

2 interne og en ekstern sensor

Utsatt eksamen (tidl. kontinuasjon):

Mulighet for bearbeiding og ny innlevering

Tillatte hjelpemidler:**Tillatte hjelpemidler (gjelder kun skriftlig eksamen):**

Alle

Obligatoriske arbeidskrav:

Refleksjonslogg x 1

Litteraturlogg x 1

Veiledningspraksis 30 t

Ansvarlig avdeling:

Avdeling for helse,omsorg,sykepleie

Emneansvarlig:

Høgskolelektor Liv Skjerven

Læremidler:

Alle

Klar for publisering:

Ja

VIU8301 Selvrefleksivitet som grunnlag for relasjonskompetanse i veiledning - 2009-2010

Emnekode:

VIU8301

Emnenavn:

Selvrefleksivitet som grunnlag for relasjonskompetanse i veiledning

Faglig nivå:

Bachelor (syklus 1)

Studiepoeng:

15

Varighet:

Høst

Varighet (fritekst):

Høst

Språk:

Norsk

Forutsetter bestått:

- VIU8281 Grunnlagsforståelse i veiledning
- VIU8291 Arbeidsmåter i veiledning

Anbefalt forkunnskap:

- VIU8281 Grunnlagsforståelse i veiledning
- VIU8291 Arbeidsmåter i veiledning

Forventet læringsutbytte:

Etter endt emne skal studenten:

- ha økt selvrefleksjon i relasjonsarbeid
- ha erfaring med gruppedynamikk, teambygging og konflikthåndtering
- styrke refleksjon over handling med veiledning som kontekst

Emnets temaer:

- Ulike tilnærminger gjennom forståelse av seg selv tuftet på kropp, kultur og kjønn
- Gruppedynamikk, teambygging og konflikthåndtering
- Kunnskapsforståelse - "Den reflekterte praktiker"

Pedagogiske metoder:

Forelesninger
Gruppearbeid
Nettstøttet læring
Obligatoriske oppgaver
Oppgaveløsning
Praksis
Refleksjon
Samling(er)/seminar(er)
Veiledning
Annet

Vurderingsformer:

Hjemmeeksamen, annet (se tekstfelt)

Vurderingsformer:

Refleksjonsbasert hjemmeoppgave

Karakterskala:

Bestått/Ikke bestått

Sensorordning:

2 interne sensorer

Utsatt eksamen (tidl. kontinuasjon):

Bearbeiding og mulighet for ny innlevering

Tillatte hjelpemidler:**Tillatte hjelpemidler (gjelder kun skriftlig eksamen):**

Alle

Obligatoriske arbeidskrav:

- 2 praksislogger
- 1 litteraturlogg
- 3 logger etter undervisning/veiledning
- Personlig læreplan

Ansvarlig avdeling:

Avdeling for helse,omsorg,sykepleie

Emneansvarlig:

Anne Marie Aubert, HIL

Læremidler:

Alle

Klar for publisering:

Ja

VIU8311 Veiledning i ulike kontekster - 2009-2010

Emnekode:

VIU8311

Emnenavn:

Veiledning i ulike kontekster

Faglig nivå:

Bachelor (syklus 1)

Studiepoeng:

15

Varighet:

Vår

Språk:

Norsk

Forutsetter bestått:

- VIU8281 Grunnlagsforståelse i veiledning
- VIU8291 Arbeidsmåter i veiledning
- VIU8301 Selvrefleksivitet som grunnlag for relasjonskompetanse i veiledning

Anbefalt forkunnskap:

- VIU8281 Grunnlagsforståelse i veiledning
- VIU8291 Arbeidsmåter i veiledning
- VIU8301 Selvrefleksivitet som grunnlag for relasjonskompetanse i veiledning

Forventet læringsutbytte:

Etter endt emne skal studenten ha erfaring med veiledning i ulike kontekster: på individ-, gruppe-, organisasjons- og samfunnsnivå

Emnets temaer:

- Samtale i terapi, vitenskap og veiledning
- Dialogen i et internasjonalt perspektiv
- Ledelsesbasert coaching
- Veiledning i organisasjon og samfunn

Pedagogiske metoder:

Forelesninger
Gruppearbeid
Nettstøttet læring
Obligatoriske oppgaver
Oppgaveløsning
Praksis
Refleksjon
Samling(er)/seminar(er)
Veiledning
Annet

Vurderingsformer:

Hjemmeeksamen, annet (se tekstfelt)
Muntlig, individuelt

Vurderingsformer:

- Hjemmeeksamen som fordypningsoppgave (selvalgt problemstilling)
- Muntlig høring

Karakterskala:

Bokstavkarakterer, A (best) - F (ikke bestått)

Sensorordning:

2 interne og 1 ekstern sensor

Utsatt eksamen (tidl. kontinuasjon):

Mulighet for bearbeidelse og ny innlevering

Tillatte hjelpemidler:**Tillatte hjelpemidler (gjelder kun skriftlig eksamen):**

Alle

Obligatoriske arbeidskrav:

- 3 praksislogger
- 1 litteraturlogg
- 2 logger etterundervisning/veiledning

Ansvarlig avdeling:

Avdeling for helse,omsorg,sykepleie

Emneansvarlig:

Anne Marie Aubert, HIL

Læremidler:

Alle

Klar for publisering:

Ja

